

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป รายละเอียดได้กล่าวเป็นลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน
3. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 2,173 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 338 คน ได้มาโดยวิธีการทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างมีระบบ (Systemetic Sampling) โดยการเทียบสัดส่วน ประชากร 7 คน ต่อกลุ่มตัวอย่าง 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 338 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย ระดับ การศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ช่วงคะแนน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 38 ข้อ ได้นำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .985 และค่าความเชื่อมั่นรายด้าน อยู่ระหว่าง .936 - .965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจาก ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนด้วยตนเอง โดยการขอความร่วมมือจาก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ส่งแบบสอบถามคืนหลักจากได้รับแบบสอบถามแล้ว 1 สัปดาห์ โดยส่งที่

ศูนย์เครือข่ายของโรงเรียน หรือส่งคืนกลับผู้วิจัยโดยตรง หลังจากนั้นผู้วิจัยรับแบบสอบถาม กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการ วิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผล และหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน
3. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน ต่างกันด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน จะนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และมีระดับการศึกษาต่ำปริญญาตรี ครูส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี รองลงมา มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 – 10 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี และครูส่วนใหญ่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมา ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมรายด้านและรายข้อ สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

2.2 ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่าผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปานกลางมี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าผู้บริหารเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.43$)

2.3 ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่าผู้บริหารมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา และผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.20$) และน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่าผู้บริหารดำเนินการทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตามคู่มือการทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.95$)

2.4 ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่าผู้บริหาร

สร้างความมั่นใจให้แก่บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ($\bar{X} = 4.23$) และน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่าผู้บริหารส่งเสริมในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.03$)

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ ขนาดโรงเรียน มีการทดสอบตามสมมติฐานที่วางไว้ดังนี้

3.1 การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และด้านประเมินคุณภาพการศึกษา โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

3.3 การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดกลางมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé พบว่า ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดกลางมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ข้อ 1** เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหาร

สถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่เสนอของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของเพ็ญศรี มลิวัลย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 อยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ ฤทธิหัตถ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติงาน เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อน สภาพการจัดการศึกษาได้อย่างชัดเจน และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 6 มาตราที่ 48 ที่ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสถานศึกษาจะต้องได้รับการ ประเมินภายนอกองค์กรภายนอก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำสำคัญใน การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารมีส่วนร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาตลอดเวลา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติชาย พิมพิไสย (2543 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉลอง ขำมาก (2544 : 63) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้วงจรควบคุมคุณภาพในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การปฏิบัติงานด้านการควบคุมคุณภาพอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่รองรับ การประเมินภายนอกในรอบแรกและรอบสองแล้ว รวมทั้งสถานศึกษาทุกแห่งมีความตระหนักถึง ความสำคัญในการควบคุมคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน มีการปฏิบัติงานสูงกว่าข้ออื่นๆ ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญในการร่วมกันทำงานเป็นทีม จัดทำแผนร่วมกับบุคลากรจึงทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เห็นการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน

1.2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร สุวัชรชัยติวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า การปฏิบัติงานด้านตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้รับการประเมินรอบแรกและรอบสองเรียบร้อยแล้วจึงทำให้รับทราบผลการประเมิน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจนในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อหาข้อบกพร่องและร่วมกันปรับปรุงและพัฒนา สอดคล้องกับรายชื่อที่พบว่า ผู้บริหารร่วมมือกันในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา และได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีการปฏิบัติงานสูงกว่าข้ออื่นๆ และเพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบและกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

1.3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร สุวัชรชัยติวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า การปฏิบัติงานด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารครู มีความเข้าใจในกระบวนการของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนและเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และมีความรับผิดชอบ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกและได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 ว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสร้างความมั่นใจให้แก่บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก มีการปฏิบัติงานสูงกว่าข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะและมีใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำแต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

2. **วัตถุประสงค์ข้อ 2** เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

2.1 **สมมติฐานข้อที่ 1** ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี มลิวัลย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องมาจาก นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเป็นภาระงานที่บุคลากรในโรงเรียนทุกคนต้องปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรองรับการประเมินภายนอก จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีสาระสำคัญคือเรื่องมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 5 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 47 – 51 โดยเฉพาะในมาตราที่ 48 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (กรมวิชาการ, 2542 : 1-2) ประกอบกับบุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้ในเรื่องนี้ โดยการอบรมประชุมสัมมนา ศึกษาเอกสาร และนำไปดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีการนิเทศ ติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างสม่ำเสมอ

2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิชนาฏ วงศ์สุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์น้อยและมากทำให้มีความรู้ความเข้าใจบทบาท และสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนละแนวกัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

2.3 สมมติฐานข้อที่ 3 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดกลางมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิชนาฏ วงศ์สุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มีภาระงานและปริมาณงานจำนวนมากมากกว่าสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ทำให้ครูมีมุมมองการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยอาจมีปัจจัยความพร้อม ความร่วมมือ การประสานงานภายในองค์กร และการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตามคู่มือการทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเพิ่มระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาของงานประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

Prince of Songkla University
Pattani Campus